

Voltaképpen így nem is lehetne történetet mesélni. Találomra akármelyik történet válhat belső tükörré, de a végül megtalált igazságról soha nem lehet tudni, valóban igazság-e, a többi történet mégis valódiként utal majd rájuk. Az elbeszélő folyamatosan javítja önmagát, hiteles dokumentátor szeretne lenni. „Nincs mód ezeken a dolgokon változtatni, bár az elbeszélő szívesen megtenné” [...] „A sors többféle lehetőséget kínált fel, és a valóság a legrosszabbra bökött rá, hogy jó, akkor történjen ez.” (50., vö. 78. 83.) Maguk a történetek megalkotottsága viszont azt sejteti, a valóság megismerésének egyetlen hiteles módja a konfabuláció. Ám ha elfogadjuk, hogy a „lehetséges valóságok inventáriumra oly gazdag, a megvalósuló történetek pedig vagy a szemünk előtt játszódnak, vagy egyszerűen rejtve maradnak”, (94.) akkor a lehetséges történeteket is a valóság egy részletének kell gondolnunk. Hogy különböző perspektíváinknak volna közös gyűjtőpontja: fikció. Talán nem is egy „valós” elbeszélő találja ki az elé táruló látványból a történeteket és e történetekből azok lehetséges talákozási pontjait, hanem az elbeszélő a legnagyobb kitaláció az egész könyvben, akihez képest minden mérhetetlenül valódi.

Turi Tímea

